

Abstract

Views on Arranging Training Experience for Students on Educational Technology

Manat Boonprakob

Proposes concept on arranging the teaching training experience for students on educational technology as teaching training is considered to be one of the necessitated and significant educational experience. Emphasizes that students who take major or minor on educational technology should be trained differently from students who take major or minor on other subjects, Details systematically the training system, focusing on steps for training, and skills necessary for training.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทัศน:การจิตประ:สบบการณัฟักงาน สำหรับนัศตทกเทคโนโลยีการศีกษา

มนัศ บญประกอบ*

ในช่วงเวลาประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ถึง กรกฎาคมของทุก ๆ ปี จัดเป็นฤดูกาลการออกฝึกสอนสำหรับนัศตชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ หรือคณะศีกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศีกษาทั่วไปในบ้านเรา การฝึกสอนนั้นถือว่าเป็นประ:สบบการณัฟักงานอย่างหนึ่งทางการศีกษาที่มีความจำเป้นและสำคัญยิ่งต่อนัศตก่อนที่จะออกไปประกอบอาชีพครู เพราะนัศตจะต้องนำเอาความรู้ หลักวิชาการ และทฤษฎีต่าง ๆ ที่ศีกษามาแล้วทั้งในและนอกห้องเรียนมาปฏิบัติที่โรงเรียนฝึกสอน จุดมุ่งหมายประ:การสำคัญเพื่อฝึกให้นัศตเกิดความเข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ รู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเข้าใจปัญหาต่าง ๆ มีโอกาสได้ทำประโยชน์ให้กับส่วนรวม อันเป็นผลให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความชัดเจนพร้อมที่จะไปดำเนินงานฐานะครูอาชีพในอนาคตได้

ปัญหา

นัศตฝึกสอนแต่ละคนที่ออกฝึกสอนตามโรงเรียนนั้นต่างก็มีความรู้เฉพาะสาขาวิชาเอก วิชาโทแตกต่างกัน เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศีกษา เทคโนโลยีทางการศีกษา เป็นต้น โดยทั่วไป นัศตฝึกสอนจะต้องทำการสอนทั้งวิชาเอก วิชาโท ที่ตนเองถนัด ในระดับชั้นเรียนที่ได้รับมอบหมายและฝึกทำหน้าที่ บทบาทในความรับผิดชอบของภารเป็นครู นัศตอีกส่วนหนึ่ง เช่น นัศตเทคโนโลยีทางการศีกษาคควรจะฝึกสอนอย่างไร ในเมื่อวิชาเทคโนโลยีทางการศีกษามีได้เป็นวิชาที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรระดับโรงเรียนเหมือนวิชาอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว อีกประการหนึ่งเทคโนโลยีทางการศีกษามีลักษณะเป็นงานบริการสื่อการสอนชนิดต่าง ๆ เพื่อช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน ก็ นั้น นัศตวิชาเอกหรือวิชาโทเทคโนโลยีการศีกษาจึงน่าจะได้รับการฝึกประ:สบบการณัฟักงานที่ต่างออกไปจากนัศตวิชาเอก โท สาขาวิชาตามมัญอื่น ๆ ซึ่งจะต้องทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และประ:สบบการณัฟักงานในแนวเนื้อหาวิชาโดยตรงตามหลักสูตร

* มนัศ บญประกอบ คศ.บ., ค.ม. โรงเรียนสาธิตปทุมวัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

แนวคิด

ผู้เขียนใคร่เสนอแนวคิดการจัดประสบการณ์ฝึกงานสำหรับนิสิตเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการพิจารณาดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์ให้ชัดเจน
2. สืบหาบทบาท หน้าที่ที่ควรจะเป็นของนักเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการฝึกที่สมบูรณ์
3. การฝึกอย่างมีระบบ

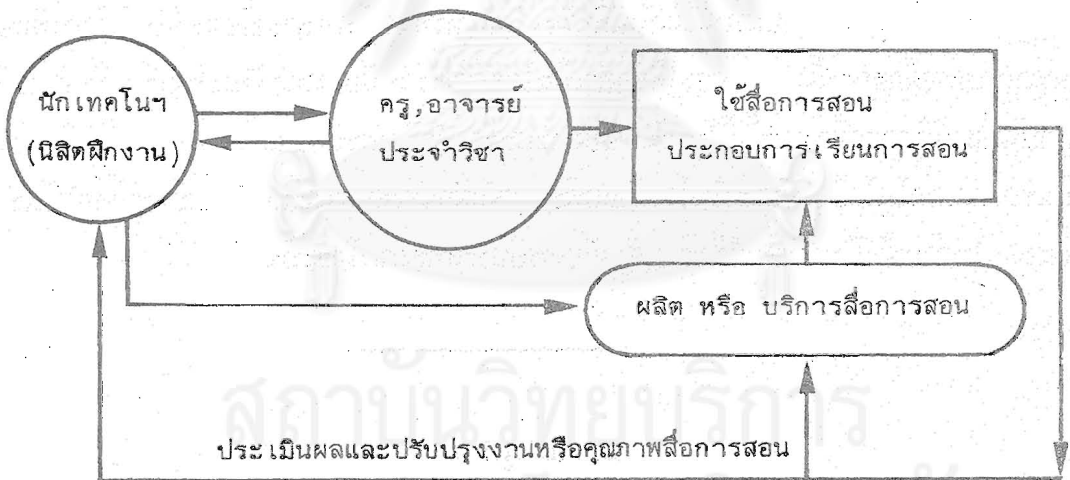
การจัดประสบการณ์นี้ควรทำเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างอาจารย์พี่เลี้ยง (ได้แก่ ครูหรือ เจ้าหน้าที่เทคโนโลยีการศึกษา หรือ สโตนทัศน์ศึกษา) กับอาจารย์นิเทศก์ของสถาบันอุดมศึกษาที่ส่งนิสิตมาฝึกสอนและฝึกงาน โดยมีการวางแผนกิจกรรมร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้งของการฝึกสอนและการฝึกงานเทคโนโลยีการศึกษา โดยคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ของนักเทคโนโลยีการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่ควรจะเป็น ด้วยการฝึกงานเป็นการเตรียมการเพื่ออนาคต การสืบหาบทบาทหน้าที่ของนักเทคโนโลยีการศึกษาขณะปัจจุบันและอนาคตจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและน่าสนใจ ทั้งนี้เพื่อการฝึกอบรมนิสิตให้สามารถทำหน้าที่ทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาได้อย่างเชื่อมั่นและมีประสิทธิภาพ

บทบาทหน้าที่ของนักเทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียนที่พอจะมองเห็น ได้ชัดเจน ได้แก่ การจัดหาสื่อการสอน การให้บริการ การผลิต และการแนะนำการใช้สื่อการสอนแก่ครูอาจารย์ การจัดกิจกรรมเพื่อฝึกประสบการณ์นิสิตระหว่างออกฝึกสอนด้วยนั้นจึงน่าจะสอดคล้องกับ บทบาทหน้าที่ดังกล่าว ส่วนกิจกรรมที่ทางสถาบันผู้ส่งนิสิตไปฝึกงานคิดว่าจะให้นิสิตทำอะไรบ้างนั้นควรจัดทำเป็นรายการที่ละเอียดสมบูรณ์แล้วส่งให้อาจารย์พี่เลี้ยง ได้ทราบเพื่อให้ นิสิตได้รับการฝึกที่ตรงกับความต้องการ

ระบบการฝึกปฏิบัติ

1. ขั้นตอน การจัดฝึกปฏิบัติงานให้กับนิสิตควรกระทำอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอน สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เป็นจริงของโรงเรียนและในขณะเดียวกันควรพยายามให้นิสิตได้เข้าถึงผู้รับบริการมากที่สุด โดยมีส่วนช่วยการประชาสัมพันธ์ กระตุ้นให้ผู้รับบริการมองเห็นคุณค่า ความสำคัญ เกิดความสนใจที่จะมาใช้บริการมากยิ่งขึ้น เพราะจากการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษามัก

พบว่าครูต้องการใช้สื่อการสอนแต่ทำเองไม่ได้บ้าง หรือใช้เครื่องมือไม่เป็นบ้าง นิสิตจึงควรมีโอกาสสำรวจสอบถามหรือปรึกษาหารือกับครูอาจารย์ประจำวิชาต่าง ๆ ตลอดจนนิสิตฝึกสอนวิชาอื่น ๆ บันทึกข้อมูลที่ได้นำมาประกอบการพิจารณาจัดบริการ หรือผลิตสื่อการสอนตามที่ครูต้องการ จากนั้นครูจะเป็นผู้ทดลองใช้บริการ หรือทดลองนำสื่อการสอนที่ผลิตนั้นไปใช้ประกอบการบรรยาย นิสิตในฐานะนักเทคโนโลยีการศึกษาฝึกหัดควร ได้ติดตามสอบถามครูอีกครั้งหนึ่งขอทราบผลการใช้ บริการ หรือการใช้สื่อการสอนดังกล่าว โดยอาจให้ครูบันทึกข้อมูลลงในแบบฟอร์ม หรือนิสิตบันทึกไว้ด้วยตนเอง เพื่อนำข้อมูลที่ได้กลับมาประกอบพิจารณาปรับปรุงการให้บริการหรือปรับปรุงสื่อการสอนที่ผลิตและทดลองใช้ไปแล้วนั้นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่นนี้จะบังเกิดผลสองทาง กล่าวคือ นิสิตเองได้เรียนรู้การทำงานอย่างเป็นระบบ รู้จักการติดต่อ การให้บริการที่ดี ขณะเดียวกันทางโรงเรียนจะมีสื่อการสอนที่ดีไว้ใช้ต่อไป ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติของนิสิตเทคโนโลยี การศึกษาระบุได้ดังแผนภาพข้างล่างนี้

2. ทักษะที่จำเป็นแก่การฝึกปฏิบัติ ในโอกาสของการมาฝึกงานเช่นนี้ นิสิตควรได้นำความรู้ที่ศึกษาทางด้านเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่เสมือนหนึ่งเป็นครูของโรงเรียน นอกจากการฝึกให้นิสิตได้ตระหนักถึงการให้บริการที่ดีอันเป็นหัวใจสำคัญของงานเทคโนโลยีการศึกษาแล้วนิสิตควรมีโอกาสได้ใช้ทักษะการผลิตสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ขึ้นพื้นฐานและจำเป็น เช่น แผนภูมิ รูปภาพ หุ่นจำลอง ภาพนิ่ง ชุดภาพพลิก การจัดแสดงนิทรรศการ

และควรให้สื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมาใช้นั้นใช้ได้จริงตรงตามเนื้อหาวิชาในหลักสูตรของระดับชั้นเรียน การผลิตนั้นควรกำหนดขนาดมาตรฐานของสื่อการสอนโดยเฉพาะแผนภูมิ รูปภาพต่าง ๆ จัดทำเป็นระบบ มีรหัสหมายเลขประจำหมวดวิชาต่าง ๆ ตลอดจนชื่อเรื่อง ระดับชั้นรายละเอียด ที่จำเป็นอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม สะดวกแก่การจัดเก็บและการค้นหา ในโอกาสต่อไป

อย่างไรก็ดีโครงการฝึกปฏิบัติทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ควรได้รับการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า ให้ผู้รับบริการในโรงเรียนได้ทราบเพื่อที่จะได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากครู อาจารย์ในโรงเรียน โครงการจึงจะบรรลุผลตามวัตถุประสงค์

ส่วนการประเมินผลงานนิสิต ควรได้พิจารณาโดยยึดวัตถุประสงค์ของการฝึกงานเป็นหลักและประเมินตลอดระยะเวลาของการฝึกปฏิบัติ

สรุป

การจัดฝึกประสบการณ์ให้กับนิสิตวิชาเอก หรือวิชาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ในระหว่างการฝึกสอนนั้น ควรได้จัดทำเป็นโครงการร่วมมือระหว่างทางโรงเรียนฝึกสอนกับ สถาบันที่ส่งนิสิตออกฝึกงานนั้นโดยจัดทำเป็นระบบและคำนึงภาระ บทบาท และหน้าที่ที่ควรจะเป็นของนักเทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียนเพื่อการจัดฝึกประสบการณ์แก่นิสิตอย่างดีที่สุดให้พร้อมที่จะออกไปทำหน้าที่ในอนาคตได้อย่างเชื่อมั่นและมีประสิทธิภาพโดยแท้จริง

บรรณานุกรม

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ ข้อเสนอแนะในการฝึกสอน พระนคร : โรงเรียนการช่างวุฒศึกษา 2501
- ชมพันธ์ุ กุณฺชร ณ อยุธยา "การวิจัยเพื่อปรับปรุงหลักสูตรฝึกหัดครู ในการวิจัยการศึกษา อดีตปัจจุบันและอนาคต กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา 2518
- เชียงใหม่, วิทยาลัยครู ผลการทดลองฝึกทักษะบางประการก่อนการฝึกสอนของนักศึกษา วิทยาลัยครูเชียงใหม่ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง 2521 (อักษำเนา)

เดชา แก้วชาญศิลป์ *การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม* สำนักฝึกอบรม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มปป. (อัครสำเนา)

ภิญโญ สาร *หลักการบริหารการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 2 พระนคร : บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด 2516

วิชัย วงษ์ใหญ่ *พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่* กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม 2523

ศรีนกรินทรวิโรฒ ปทุมวัน, มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ *คู่มือนิสิตฝึกสอน* 2520 (อัครสำเนา)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย